

Сдружение за дива природа БАЛКАНИ

Годишен доклад за дейността през 2020 г.

2021 г.

Съдържание

Въведение	3
Център за опазване на влажните зони „Драгоманско блато“, гр. Драгоман	4
Образователен център за едрите хищници, с. Влахи	4
Проект за изследване и опазване на вълка в България – част от Общата програма на СДП-БАЛКАНИ за изследване и опазване на едрите хищници	4
Проект „Делфини и хора – съжителство в морето“ – част от Общата програма на СДП-БАЛКАНИ за изследване и опазване на едрите хищници	5
Проект „Оценка на разпространението на Източноевропейската популация на кафява мечка (<i>Ursus arctos</i>) с помощта на неинвазивни генетически методи“	5
Проект „Информирано гражданско участие в полза на природата“ ..	6
Проект „Гражданска инициатива за ефективна политика по опазване на биоразнообразието“	7
Публични кампании и дейности	8

Въведение

През изминалата година Сдружението продължи работата си по опазване на българската природа в различни аспекти - пряка консервационна работа на местообитания в Драгоманското блато, Алдомировското блато и Рида Чепън, опазване и мониторинг на видове чрез Програмата за едрите хищници, участие в общи кампании на неправителствените организации по подобряване на природозащитното законодателство, обществена работа при представянето на общността на Неправителствените организации (НПО) в независими органи, подкрепа за местни общности при конкретни екологични проблеми, образователна дейност, повишаване на осведомеността на обществото за проблемите на опазването на природата и др.

Осъществяването на по-голяма част от дейностите стана възможно благодарение на нашите спонсори: Фондация Бернд Тиес (Bernd Thies Foundation), Фонд за опазване на мечките и дивата природа Бъърс Ин Майнд (Bears In Mind), Фонд Активни граждани България и др.

Много дейности бяха осъществени в партньорство с други български и международни природозащитни НПО, организации с различни сфери на действие и институции: Асоциация на парковете в България (АПБ), Фондация „Екообщност“, Българска фондация биоразнообразие, Югозападно Държавно Предприятие и др.

Център за опазване на влажните зони „Драгоманско блато“, гр. Драгоман

През януари 2020 г. туристическата инфраструктура в Драгоманското блато (дървена наколна пътека и кула за наблюдение на птици) бе обхваната от пожар. Засегнати бяха 80% от растителността в блатото – тръстики, папур, камъш, а огледите на мястото отчетоха, че нивото на водата е едно от най-ниските от възстановяването на Драгоманското блато през 90-те години досега. С цел възстановяване на пораженията по туристическата инфраструктура, стартира дарителска кампания за набиране на средства.

Повече за дейностите на Сдружението в района може да научите от фейсбук страницата на Центъра - <https://www.facebook.com/WetlandCentreDragoman>, а за състоянието на блатото и биоразнообразието в района след пожара може да следите новините в сайта на СДП БАЛКАНИ - <https://balkani.org/news/>.

Образователен център за едрите хищници, с. Влани

През 2020 г. Образователният център за едрите хищници беше посещаван от различни посетители, основно индивидуални посещения. За втора поредна година с голям успех бяха организирали образователни, летни лагери за деца. Центърът беше активно популяризиран чрез Фейсбук страницата му (<https://facebook.com/LargeCarnivoreEducationCentreBulgaria/>) и на различни събития, където беше представяно самото Сдружение.

През 2020 г. проектът бе финансиран от Bernd Thies Foundation, както и от дейностите, провеждани в центъра.

Проект за изследване и опазване на вълка в България - част от Общата програма на СДП-БАЛКАНИ за изследване и опазване на едрите хищници.

През 2020 г. теренната работа за проучване състоянието на вълка у нас продължи основно в Пирин планина. Екипът обработи и анализира част от събраните данни за храната на вида, както и някои от останалите събрани данни на терен. От месец март до месец май беше проведена кампания за улавяне на вълк, с цел поставяне на нашийник. В средата на май, в Западен Пирин беше уловена млада женска, която беше екипирана с GPS нашийник. Проследяването ѝ продължи интензивно и на терен и бяха събрани

значителни данни за придвижване, дисперсия, активност, хранене и др. посредством телеметрията и придружаващи методи. Междувременно атрактивната информация от теренната работа и някои от резултатите бяха използвани за ангажиране на обществеността в опазването на вида, чрез публикации в страницата на сдружението. През 2020 г. проектът бе финансиран от Bernd Thies Foundation.

Проект „Делфини и хора – съжителство в морето“ - част от Общата програма на СДП-БАЛКАНИ за изследване и опазване на едрите хищници.

През 2020 г. продължиха дейностите по проект „Делфини и хора – съжителство в морето“. Основната му цел е да се проследи ефектът на акустичните репелентни устройства (пингъри) във времето, като средство за намаляване на щетите, нанасяни от делфините върху рибарските съоръжения.

Риболовни съоръжения бяха екипирани с пингъри по време на експлоатацията им в районите на Каварна, Шабла, Царево и Ахтопол. Данни от проучването се следят и записват ежегодно. Получените през последните години резултати, дават повече яснота за действието на пингърите като цяло, както и за възможността за дългосрочното им използване в риболовната практика, като метод за превенция на щети, върху стопанския риболов в България, както и за намаляване на случаите на заклети делфини.

Въпреки че проектът няма конкретно финансиране, дейностите по мониторинг на действието на пингърите продължиха съвместно с местните рибарски общности.

Проект „Оценка на разпространението на Източнобалканската популация на кафява мечка (*Ursus arctos*) с помощта на неинвазивни генетически методи“

Целта на проекта е да се съберат проби от кафява мечка (косми, екскременти) от България и Североизточна Гърция за генетични анализи. На събраните проби ще бъде направен ДНК анализ, а с последваща статистическа обработка по метода „маркиране и повторно улавяне“ да се определи плътността/числеността и настоящото разпространение на Източнобалканската популация на кафява мечка.

През първите години от проекта бяха събрани повече от 300 проби от кафява мечка от Стара планина и Рило-Родопския масив в България и в НП „Родопи планина“, Гърция.

През 2019 г. беше даден старт на лабораторните анализи на пробите, събрани в България. Основната цел беше да се стандартизира скринингът на пробите и лабораторния протокол и да се предоставят предварителни оценки за тестване на нашия методологичен подход. За целта беше създадено успешно сътрудничество между екипа на проекта и екип от учени и студенти с интереси в областта от Университета в Кардиф, Великобритания. Така резултатите от това проучване ще бъдат използвани за магистърски тези и научни трудове.

През 2020 г. лабораторните анализи на пробите трябваше да продължат, но процесът беше изключително затруднен, заради извънредното положение покрай пандемията от Ковид-19. Анализът на останалите проби беше отложен за 2021 г.

Проектът е финансиран от холандската организация Bears In Mind.

Проект „Информирано гражданско участие в полза на природата“

През 2020 г. работата по проекта продължи с няколко ключови дейности:

1. Изготвен беше сайт за зелено застъпничество - <https://priroda.parks.bg/>
2. Проследяване и подпомагане на редица случаи по зелено застъпничество:
 - ✓ Замърсяване на р. Марица с пестициди;
 - ✓ Драгоманско блато – строеж на магистрала „Европа“, последици от пожара в блатото, управление на влажни зони. Информационен център;
 - ✓ Разширяване на Мусаленска пътека, Рила планина;
 - ✓ Горене на пестициди край Девня;
 - ✓ Застрояване на Петрич и Рупите;
 - ✓ Кариера край с. Палидула;
 - ✓ Магистралата през Кресненско дефиле;
 - ✓ Синеморец и застрояване в ПП „Странджа“;
 - ✓ Алепу и Рамсарски места.
3. Изготвен беше Наръчник за зелено застъпничество. Включително: текстове, схеми, графики и илюстрации. Наръчникът е качен в сайта на проекта и е достъпен до широката общественост. Беше изготвен списък на партниращи организации, съмишленици, активни граждани, местни инициативни групи и други потенциални хора и организации, които да участват в провеждането на обученията. Изготвени са презентациите на експертите за изнасяне обучения „Застъпници за природата“. От проекта се възползват граждански активисти и организации във всички 28 области, вкл.

широката общественост, а също така са подкрепени 10 местни общности по конкретни проблемни случаи свързани с околната среда.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България, в партньорство с Асоциация на парковете в България.

Проект „Гражданска инициатива за ефективна политика по опазване на биоразнообразието“

През юли 2020 г. започна работата по проект „Гражданска инициатива за ефективна политика по опазване на биоразнообразието“ с продължителност от 2 години.

Проектът се изпълнява с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България. Бенефициент по проекта е Фондация „ЕкоОбщност“, а партньори са Българска Фондация Биоразнообразие“ и Сдружение за дива природа БАЛКАНИ.

Проектът цели професионално да анализира слабостите и недостатъците през 3 от нормативните документи за опазване на биоразнообразието:

1. управленските приоритети и посока в Националната приоритетна рамка за действие за НАТУРА 2000;
2. издаване заповеди и приоритизиране природозащитните цели и мерки за обявяване на защитени зони за местообитания в „Документ за целите на НАТУРА 2000“;
3. докладване за състоянието на биоразнообразието по директивите за местообитанията и за птиците.

През 2020 г. документите са в процес на приемане или актуализиране. Ще се изготвят анализи и предложения за подобряването им от експерти с ключово участие до 2013 г. в създаването на мрежата НАТУРА 2000 и в нормативните документи, подходи и методики за нейното управление. Ще се осъществят и консултации с професионалната общност, ангажирана с НАТУРА 2000 – организациите, учените и експертите-вносители и респонденти на защитени зони. Анализите и препоръките ще бъдат предоставени на държавните структури, ангажирани с опазване на природата.

Публични кампании и дейности

Представителство на природозащитните НПО

Членовете на Сдружението продължиха да представляват природозащитните НПО в междуправителствени органи. Елена Цингарска е участник в Платформата на Европейския съюз за съвместно съществуване на хората и едрите хищници, както и в разширения състав на Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE към IUCN).

Защита на зоните от Натура 2000

СДП-БАЛКАНИ работи за опазване на защитени зони като изготвя експертни становища, жалби и други документи във връзка с решения по проекти, чието осъществяване би разрушило природни местообитания и местообитания на видове, предмет на опазване в зоните.

Доброволчески кампании и акции

- ✓ С цел възстановяване на пораженията по туристическата инфраструктура в Драгоманското блато в резултат от пожара на 22 януари 2020 г. стартира дарителска кампания за набиране на средства. В нея се включиха множество инициативи и дарители, в резултат на което само за няколко месеца беше събрана необходимата сума за възстановяване на повредените съоръжения. Предстои подготвяне на идеен проект за нов маршрут на дървените пътеки в блатото и внасяне за съгласуване с отговорните институции.
- ✓ В началото на месец октомври беше проведена доброволческа акция за разчистване на изгорелия дървен материал и изнасяне на боклуци от Драгоманското блато. Акцията се организира от магазини Стената, Община Драгоман и Сдружение за дива природа БАЛКАНИ и беше част от съпътстващите събития на тазгодишното издание на „БАЙК И РЪК ЗА ЧЕГЪН / Адреналин с кауза“. По време на акцията бяха демонтирани и изнесени обгорелите участъци от дървените пътеки с дължина 200 м. беше окосена растителността (тръстика и папур), която беше обрасла около разрушените мостчета и бяха събрани боклуци от района. Изгорелият материал ще бъде изнесен от Община Драгоман, а здравите дъски ще се използват отново.